

**הטיפול המתקדם
במחלת
ההפטיטיס C**

חוברת הדרכה

החברת מועדת לצוות הרפואי

PEG-B-03-01

PEGASYS[®] COPEGUS[®]

peginterferon alfa-2a (40KD)

ribavirin

הטיפול המתקדם במחלת ההפטיטיס C

יעילות גבוהה בכל קבוצות החולים

נוחות מתן חד-שבועי

שיפור איכות חיי המטופל

רוש פרמצבטיקה (ישראל) בע"מ
Tel: 03-9203333, Fax: 03-9203300

PEGASYS[®] COPEGUS[®]
peginterferon alfa-2a (40KD) ribavirin

PEGASYS[®] COPEGUS[®]
peginterferon alfa-2a (40KD) ribavirin

הקדמה

הפטיטיס C וסיבוכיה מהווים בעיה בריאותית משמעותית בישראל, כמו גם במרבית מדינות העולם. עד לאחרונה אפשרויות הטיפול במחלה הביאו לתגובה במיעוט מהחולים בלבד.

התרופה פגסיס (פג-אינטרפרון אלפא 2a) הביאה לפריצת דרך בטיפול בהפטיטיס C ובאמצעות הטיפול המשולב של פגסיס עם ריבוירין ניתן כיום לרפא את מרבית החולים. המתן החד-שבועי של התרופה אף משפר משמעותית את איכות חיי המטופלים.

הדרכת החולים בנוגע לחשיבות הטיפול ואופן נטילתו תגביר את היענותם לטיפול ואת סיכויי הצלחתו.

חוברת זו מיועדת לסייע במענה לשאלות נפוצות בקרב המטופלים.

מהי הפטיטיס C?

הפטיטיס (דלקת כבד) מסוג C היא מחלת כבד זיהומית הנגרמת ע"י וירוס ההפטיטיס C. במרבית הנדבקים מתפתחת מחלת כבד כרונית סמויה, היכולה להתבטא בסימפטומים קלים ובלתי ספציפיים כדוגמת עייפות, רגישות בטנית, בחילות וחוסר תאבון. המחלה המתקדמת לאיטה עלולה לגרום בסופו של דבר לכשל תפקודי של הכבד (שחמת הכבד) ואף לסרטן הכבד. מחלת ההפטיטיס C הנה גורם מוביל למחלות כבד כרוניות ולהשתלות כבד.

ההערכה היא כי שכיחות המחלה בישראל נעה בין 0.5-1% מהאוכלוסייה הבוגרת. קיימת שכיחות מוגברת בקרב עולים ממדינות בהן המחלה נפוצה יחסית, כדוגמת מדינות חבר העמים.

המחלה מועברת בעיקר ע"י חשיפה לדם נגוע ותוצריו. קבוצות הסיכון העיקריות להפטיטיס C הן:

- ◀ מקבלי עירוי דם/ תוצרי דם או מושתלי איברים לפני שנת 1992 (השנה בה החלו לבדוק את נוכחות הוירוס במנות דם)
- ◀ חולי דיאליזה
- ◀ מזריקי סמים

כיצד מאובחנת המחלה

הפטיטיס C מאובחנת ע"י בדיקה המאתרת נוכחות הוירוס ונוגדנים אליו בדם. בנוסף ניבדקת רמת אנזימי הכבד בדם (העלולה להיות מוגברת) ובדרך כלל מבוצעת גם ביופסית כבד במטרה לקבוע את מידת הנזק שנגרם לכבד.

כיצד ניתן לטפל בהפטיטיס C

הטיפול המקובל במחלה הינו שילוב של שתי תרופות: אינטרפרון וריבוירין. אינטרפרון הינו חומר המופרש באופן טבעי בגוף ותפקידו לשפעל את מערכת החיסון במלחמתה בזיהומים כדוגמת הפטיטיס C. תרופת האינטרפרון ניתנת בהזרקה תת עורית.

ריבוירין הינו חומר בעל פעילות אנטי-ויראלית המגביר את יעילות האינטרפרון במתן משולב של שתי התרופות. הריבוירין ניתן בכדורים.

מהו פגסיס?

האינטרפרון מתפנה מן הגוף תוך מספר שעות ולכן עד לאחרונה היה צורך להזריקו 3 פעמים בשבוע.

בשל הפינוי המהיר של האינטרפרון מהדם, קיימים בין ההזרקות פרקי זמן ללא נוכחות התרופה בגוף. בזמן זה יכול הוירוס להמשיך ולהתרבות ולכן לא ניתן להכחידו במרבית החולים.

פגסיס (פג-אינטרפרון אלפא 2a) הינו תכשיר חדש ומשופר של האינטרפרון המיוצר על ידי הוספת מולקולה המכונה PEG לאינטרפרון. תוספת זו מגינה על האינטרפרון מפניו מהיר מן הגוף, כך שהתרופה נשארת בדם ופועלת כנגד הוירוס במהלך כל הטיפול. כתוצאה מכך יעילותו של הטיפול משתפרת משמעותית. בנוסף, הסבילות של פגסיס טובה יותר בהשוואה לאינטרפרון רגיל והוא גורם לשיעור נמוך יותר של תופעות לוואי דמויות שפעת ודיכאון.

את פגסיס יש להזריק פעם בשבוע בלבד, תוך נוחות מקסימלית למטופל. פגסיס ניתן בשילוב עם קופגוס (ריבוירין). הטיפול המשולב מביא לאחוזי תגובה גבוהים משמעותית בהשוואה לטיפול משולב של אינטרפרון רגיל עם ריבוירין ומרבית החולים יכולים כיום להירפא ממחלתם באמצעות טיפול זה.

הכנת המזרק

לפני ההזרקה יש להקפיד על ביצוע הפעולות הבאות:

◀ לשטוף את הידיים עם מים וסבון.

◀ להסיר את מכסה הפלסטיק של הבקבוקון ולנקות את כיסוי הגומי עם גזת אלכוהול.

◀ לחבר את המחט הארוכה למזרק ולהסיר את מכסה המחט.

◀ להחדיר את המחט לבקבוקון, להפוך אותו ולשאוב ממנו את הנוזל, תוך הקפדה שהמחט תמצא בתוך הנוזל (ולא באויר שמעליו) על מנת למנוע כניסת אויר למזרק. יש להקפיד לשאוב את הנוזל במלואו.

◀ להוציא את המזרק מהבקבוקון.

◀ להסיר את המחט הארוכה, לחבר את המחט הקצרה ולהסיר את המכסה.

◀ להחזיק את המזרק עם המחט כלפי מעלה ולהקיש עליו קלות.

◀ להוציא את האויר מן המזרק ע"י דחיפת הבוכנה עד ליציאת טיפת נוזל מקצה המחט.

כיצד ניתן הטיפול עם פגסיס?

פגסיס מופיע כתמיסה מוכנה להזרקה הניתנת במתן תת-עורי פעם בשבוע ביום קבוע. משך הטיפול נע בין חצי שנה לשנה בהתאם לסוג הוירוס והתגובה לטיפול. הטיפול עם פגסיס מאפשר הזרקה עצמית על ידי המטופל, תוך שמירה על שגרת חיים רגילה, ללא צורך באשפוז וללא תלות באחות לצורך ההזרקה.

תהליך ההזרקה

הציוד הדרוש לצורך הזרקת פגסיס כולל:

1. בקבוקון פגסיס
2. מזרק
3. שתי מחטים: ארוכה - לשאיבת התרופה מהבקבוקון קצרה - להזרקה התרופה לרקמה התת עורית
4. גזת אלכוהול
5. גזה סטרילית

יש להוציא את הבקבוקון מהמקרר כחצי שעה לפני ההזרקה ולשמור אותו בטמפרטורת החדר.

המקומות המומלצים להזרקה הם החלק העליון של הירכיים ואזור הבטן (למעט אזור הטבור וקו המותניים). מומלץ לשנות מידי שבוע את אזור ההזרקה על מנת למנוע היווצרות רגישות במקום אחד.

מהן תופעות הלוואי של הטיפול וכיצד ניתן להקל עליהן?

כמו לכל תרופה, גם לטיפול עם פגסיס יתכנו תופעות לוואי כדוגמת:

- ▶ תופעות דמויות שפעת: חום, צמרמורות, כאבי שרירים ופרקים, כאבי ראש ועייפות.
- ▶ תופעות אלו מופיעות בעיקר בטיפולים הראשונים ופוחתות או חולפות בהמשך.
- ▶ ניתן להקל עליהן על ידי נטילת תרופות לטיפול בחום וכאבים כדוגמת פאראצטמול (אקמול). במידה שהתופעות חוזרות על עצמן גם בהמשך הטיפול, ניתן ליטול פאראצטמול כבר בזמן ההזרקה כטיפול מונע.
- ▶ רצוי ליטול את התרופה לפני השינה כדי להפחית את אי-הנוחות מתופעות הלוואי.

- ▶ דיכוי תאבון, ירידה במשקל, בחילות/הקאות, כאבי בטן, שלשולים
- ▶ סחרחורות
- ▶ גירוי באזור ההזרקה, גרד
- ▶ נשירת שיער
- ▶ חוסר ריכוז, עצבנות, הפרעות שינה, דיכאון
- ▶ ירידה זמנית בספירת הכדוריות הלבנות והטסיות

תופעות הלוואי הן לרוב קלות והפיכות. בכל מקרה של החמרת הסימפטומים או הופעת תופעות לוואי אחרות יש להדריך את המטופל לפנות לרופא המטפל.

הזרקת התרופה:

▶ לאחר חיטוי מקום ההזרקה בעזרת גזת אלכוהול יש לצבוט אותו קלות בעזרת האגודל והאצבע.

▶ להחדיר את המחט במלואה לתוך העור בזווית של כ-45°, למשוך את בוכנת המזרק ולוודא שאין חדירת דם למזרק. במידה שניכנס דם יש להוציא את המחט ולהחדירה במקום אחר כדי להימנע מהזרקה ישירות לכלי דם.

- ▶ להזריק באיטיות את החומר במלואו.
- ▶ לאחר סיום ההזרקה יש להוציא את המזרק באותה זווית שבה הוחדר וללחוץ על מקום ההזרקה עם גזה סטרילית למשך מספר שניות.
- ▶ חשוב להקפיד להשליך את המחט למיכל הפסולת הזיהומית, כדי למנוע סכנת הידקרות מהמחטים המזהמות.

כיצד לאחסן את התרופה?

יש לאחסן את התרופה במקרר (2-8°C) באריזתה המקורית. אין להקפיא או לנער את הבקבוקון.

דף קשר למטופל/ת

זומלץ להעביר דף קשר למטופל/ת עם פרטי הרופא והטיפול הניתן:

שם הרופא:

שם האחות:

מס' טלפון לשעת הצורך:

הזרקת פגסיס: ביום..... מידי שבוע

מינון קופגוס: כדורים פעמיים ביום

אנו מאחלים בריאות שלמה

כיצד יש לנהוג אם שוכחים ליטול מנה של פגסיס?

- אין להזריק מינון כפול כדי לפצות על המנה שלא הוזרקה.
- אם חלפו עד יומיים ממועד ההזרקה המתוכנן יש להזריק את המנה שנשכחה. את המנה הבאה יש ליטול ביום הקבוע של ההזרקה בשבוע העוקב.
- אם חלפו 3-5 ימים ממועד ההזרקה המתוכנן יש להזריק את המנה שנשכחה. את המנות הבאות יש ליטול במרווחים של חמישה ימים עד לחזרה ליום ההזרקה הקבוע.
- אם חלפו 6 ימים אין ליטול את המנה שנשכחה. יש לחכות ליום שאחרי (יום ההזרקה הקבוע) ולהזריק את המנה הבאה.

כיצד ניתן הטיפול עם קופגוס?

קופגוס מופיע בצורת כדורים הניטלים פעמיים ביום. יש לבלוע את הכדורים בשלמותם עם כוס מים במהלך הארוחה או מיד אחריה. אין ללעוס את הכדור. רצוי ליטול את קופגוס בשעה קבועה כל יום. יש לשמור את התרופה בטמפרטורת חדר. תופעות הלוואי העיקריות של קופגוס הינן ירידה זמנית של כדוריות הדם האדומות (אנמיה) והטסיות והפרעות בתפקודי כבד. ייתכנו גם בחילות/הקאות ואי נוחות בטנית.

חשוב לזכור - על המטופלות ובנות הזוג של המטופלים להימנע מהריון במהלך הטיפול וחצי שנה לאחר סיומו.

בכל מקרה של שאלה יש לפנות לעלון לרופא כפי שאושר על ידי משרד הבריאות.